

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

ВИПУСК 57

31 березня 2020 р.

м. Переяслав

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Рада молодих учених університету

Матеріали
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

31 березня 2020 року

Вип. 57

Збірник наукових праць

Переяслав – 2020

УДК 001+37(100)

ББК 72.4+74(0)

Т 33

Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. – Переяслав, 2020. – Вип. 57. – 514 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Базалук О.О. – доктор філософських наук, професор

Воловик Л.М. – кандидат географічних наук, доцент

Дашкевич Є.В. – кандидат біологічних наук, доцент (Білорусь)

Доброскок І.І. – доктор педагогічних наук, професор

Євтушенко Н.М. – кандидат економічних наук, доцент

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Руденко О.В. – кандидат психологічних наук, доцент

Садиков А.А. – кандидат фізико-математичних наук, доцент (Казахстан)

Склярєнко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Халматова Ш.С. – кандидат медичних наук, доцент (Узбекистан)

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій.

©Автори статей

©Рада молодих учених університету

©ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький
державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди

УДК 636.03

Любов Шерстюк
(Полтава, Україна)

ГАЛУЗЬ СВИНАРСТВА В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ Й ВИКОРИСТАННЯ

Висвітлено особливості і використання галузі свинарства в Україні. Обґрунтовано стан розвитку галузі свинарства.

Ключові слова: свині, свинарство, ринок, сільськогосподарське підприємство, споживання.

The features and use of the pig industry in Ukraine are highlighted. The state of development of the pig breeding industry is substantiated.

Key words: pigs, pig-breeding, market, agricultural enterprise, consumption.

Україну можна вважати аграрно розвинутою державою, це доводить аналітична та статистична інформація. Припадає на Україну 11 % орних земель Європи. Наша країна здатна забезпечити продовольством близько 140 млн. людей, а за умов внесення змін до системи управління аграрним сектором Україна може зайняти передові позиції в Євросоюзі. Однак на цьому шляху існує безліч проблем, які потребують дослідження і вирішення. На сьогодні аграрний ринок нашої планети постійно зростає, а світовий продовольчий кошик поступово переформатовується на користь висококалорійних продуктів, у тому числі м'яса і молока, для виробництва яких потрібно дедалі більше фуражного зерна. За таких умов Україна має колосальний потенціал у розвитку сільського господарства та отриманні конкурентних переваг в міжнародному розподілі праці.

Так, виробництво аграрної продукції а 2010-2016 рр. зросло на 34 %, експорт у вартісному вираженні – на 54%, частка сектора у ВВП країни збільшилася з 7,5 % у 2010 році до 11,6 % у 2016 році [3].

В сучасних умовах розвитку тваринництва України є необхідність виробництва м'яса та підвищення рівня рентабельності свинарства. Однією з головних умов вирішення цієї проблеми є інтенсивне використання маточного поголів'я свиней. Тому воно повинне постійно комплектуватися здоровим конституційно міцним ремонтним молодняком. Цього можна досягти лише в умовах повноцінного збалансування годівлі, особливо за мінеральними речовинами, які суттєво впливають на формування кістяка та загального стану здоров'я тварини.

Метою роботи було дослідження галузі свинарства у площині динаміки поголів'я свиней та їх продуктивності, а також узагальнити сучасні умови розвитку галузі в умовах загрозливого епізоотичного стану.

Свині відрізняються від інших видів сільськогосподарських тварин біологічними особливостями. Найважливішими з них є велика багатоплідність і визначні материнські якості свиноматок, відносно короткий період поросності, скороспілість, високі оплата корму продукцією та продуктивність, повноцінність м'яса, всеїдність і широкі адаптаційні можливості. Раціональне їх використання у виробництві забезпечує високу рентабельність галузі. З давніх часів свиня вважалась годувальницею людей. Останні десятиріччя в медицині почали широко використовувати домашню свиню у зв'язку її аналогією на фізіологічному і молекулярному рівнях з організмом людини. Для цього було виведено спеціальну породу міні-свиней, яка на 25-50 % менша за масою порівняно із звичайними породами. Організм свині більш схожий на людський порівняно із собакою, вівцею і приматами, це було доведено фахівцями. Найбільш ефективно звичайні та мініатюрні свині використовують як модель при дослідженні серцево-судинної, травневої, статевої систем та процесів обміну речовин. Розміри органів міні-свиней відповідають людським, тому вони

використовуються у трансплантації та очищенні крові. Підшлункової залози виготовляють інсулін, із лейкоцитів крові – інтерферон [4, с. 9].

В Україні галузь свинарства змогла пережити зменшення поголів'я свиней в 2,5 рази. Вона практично була зруйнована в період 1990 – 2007 роки (за даними Мінекономрозвитку), закривалися свинокомплекси, багато гравців ринку ставали банкрутами, розорялися, виходили з цього бізнесу. Була зруйнована інфраструктура, племінні господарства, система племінного забезпечення була на межі виживання, наукові установи ледь дихали в цей період часу. Почалося поступове відновлення галузі з кінця 90-х початку 2000 рр. В цей період з'явилися невеликі підприємства, які намагалися будувати бізнес по-новому. Уже з 2010 року галузь переймає і впроваджує кращі світові практики, які є передумовою створення конкретної галузі в Україні. У 2013 році працівникам цієї галузі вдалося досягти максимального попиту на свинину – 990 т. [1, 3].

Таблиця 1

**Вирощування свиней сільськогосподарськими підприємствами
та реалізація їх на забій [2]**

Роки	Жива вага, тис. тонн	
	Виростили	Реалізація на забій
2008	299	281
2009	344	278
2010	412	350
2011	452	418
2012	487	419
2013	559	483
2014*	563	519
2015*	582	548
2016*	576	540
2017*	529	511
2018*	522	493

* без урахування АР Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей.

Аналізуючи дані таблиці 1, що в період 2010-2015 рр. відбувалося збільшення темпу вирощування свиней та їх реалізація на забій в сільськогосподарських підприємствах. У 2014-2015 роках в зв'язку з усім відомими подіями в Україні відбувається стрімке падіння економіки, обсяг попиту на свинину впав практично на 20 %. В результаті галузь отримала мінус 55 % або майже 8 % загального споживання, що стало додатковим фактором тиску на внутрішній ринок України. Загальна цифра падіння споживання на той момент становила 25-27 %. Це був величезний удар по свинарству. Але виробництво залишалося відносно стабільним. З 2016 року відбувся спад, який був зумовлений за рахунок поширення хвороб у свиней, особливо африканської чуми свиней.

Таблиця 2

Поголів'я свиней в Україні (станом на 1 січня) [2]

Роки	Кількість поголів'я, тис. голів		
	Промислові господарства	Господарства населення	Всього
2010	3710	4704	8414
2011	3541	4594	8135
2012	3634	4471	8105
2013	3940	4468	8408
2014*	3813	4170	7983

Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації

2015*	3854	3909	7763
2016*	3704	3375	7079
2017*	3566	3103	6669
2018*	3298	2822	6120
2019*	3374	2612	5986

- без урахування АР Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей.

Поголів'я свиней в Україні за даними ДССУ (таблиця 2) з 2010 року по 2015 рік зростає в сільськогосподарських промислових господарства, а присадибний сектор в цей період істотно скоротився від 56,4 % до 46,4 % за рахунок економічної складності і африканської чуми. Але при цьому в промислових господарствах є деяке збільшення поголів'я. Це говорить про початок позитивної динаміки.

Дана ситуація вимагає від виробників акцентування уваги на біобезпеці, що дозволить не допустити на ферму і інші хвороби. На території України в 2017 році була зареєстрована рекордна кількість випадків африканської чуми свиней. У 2018 році ситуація пішла на спад [5].

Сьогодні свинина по споживанню є другим продуктом після курятини. Це яскраво видно з таблиці 3, де представлена порівняльна структура споживання та виробництва м'яса в Україні за 2018 рік.

Таблиця 3

Порівняльна структура споживання та виробництва м'яса в Україні в 2018 році

Вид продукції	Виробництво		Споживання	
	тис. тонн	%	тис. тонн	%
Свинина	744	32	864	39
Яловичина і телятина	330	14	288	13
М'ясо птиці	1256	53	1055	47
Інше м'ясо	27	1	25	1

Таким чином, для досягнення нарощування обсягів виробництва у галузі свинарства досягається завдяки впровадженню у виробництво науково-обґрунтованих та енергоощадних технологій, а також модернізації обладнання на свинарських підприємствах. Сучасний стан розвитку економіки України передбачає ведення підприємницької діяльності на засадах імплементації нормативно-правових актів до міжнародних стандартів якості та безпечності харчових продуктів, які передбачають гуманне ставлення та забезпечення комфорту тварин з метою повного розкриття їх біологічного потенціалу, а також створення свинарських ферм модульного типу, що дає можливість багатопланового використання їх у племінних, товарних, фермерських та особистих господарствах громадян.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Волощук, В. М. Стан і перспективи розвитку галузі свинарства // Вісник аграрної науки. 2014. № 2. С. 17–20.
2. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
3. Залюбінська Л.М., Скорик М.Л. Перспективи розвитку аграрного ринку України за умов євроінтеграції // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2018. Вип. 20. Ч. 1. С. 163-166.
4. Іванов В.О., Волощук В.М. Біологія свиней. 2-ге вид. випр. і доп. Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2013. 384 с.
5. Свинарство в Україні та світі. Березень. 2019 р. URL: <http://pigua.info/uk/post/galuz-u-rozrizi-piki-i-spadi-svinarstva>